

УДК 338.1(477):355.02

Чумак О.В.¹, Самсонова І.А.²

¹канд. філос. наук, доц НУ «Запорізька політехніка»

²студ. гр. ФЕУ-520 НУ «Запорізька політехніка»

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ГІБРИДНОЇ ВІЙНИ

У воєнних протистояннях між Україною та Росією, які розпочалися у лютому 2022 р., стійкість народного господарства надзвичайно важлива, оскільки це значно впливає на стан і розвиток національної економіки.

Сьогодні економіка України переживає багато проблем, зокрема: зростання цін на енергоносії та продукцію харчування, які і до того були на достатньо високому рівні (так, відповідно до даних Держстату інфляція в країні лише у лютому 2022 р. прискорила до 10,7% у річному вимірі); скорочення обсягу вітчизняної промисловості через зупинку багатьох підприємств, особливо у зонах бойових дій (найбільше це стосується галузі чорної металургії, в якій зараз зупинені такі промислові гіганти, як маріупольські комбінати ім. Ілліча та "Азовсталь", а також "Запоріжсталь", частково "Арселор Міттал" у м. Кривий Ріг); скорочення ключових позицій виробництва і експорту, зокрема пшениці, олії, залізної руди, внаслідок блокади морських портів України і воєнних дій на території країни. Як засвідчують дані IP Morgan, у довоєнний період майже 30% світового виробництва пшениці припадало на Україну та РФ, які окрім того разом виробляли до 60% соняшникової олії в світі [3].

Проблеми України у фінансовій системі на сьогодні також пов'язані безпосередньо з російською агресією і стосуються таких питань, як незначне ослаблення курсу гривні (протягом лютого березня не більше, ніж на 10-15%), дефіциту готівки там, де неможливо скористатися банкоматами та системних правопорушень, пов'язаних з відмовою певних підприємців приймати банківські картки з огляду на військові дії.

Проте фінансовий Комітет впорався з першою хвилею кризи від початку повномасштабного вторгнення. З перших днів наступу Комітет

спрямовує власну діяльність на переведення економіки на військові рейки, забезпечення усіх фінансових сервісів та забезпечення їх коректної роботи [4].

В Україні існує також проблема зменшення надходження до бюджетів від митниці, промислового і сільськогосподарського виробництва. В цих умовах важливо втримати економічну активність, зберегти робочі місця, вивести підприємства з території бойових дій до Західних областей України (на сьогодні понад 200 вітчизняних підприємств подали заявку на евакуацію та ще 100 підприємств з Київщини та Харківщини вже перенесли свої потужності у західні регіони), визначити пріоритети подальшого економічного розвитку (в умовах війни - це харчова промисловість, продукція якої потрібна для наповнення держрезервів; переробка сільськогосподарської продукції, підприємства ВПК, що випускають продукцію, необхідну для підвищення боєздатності нашої армії і підприємства, які випускають предмети першої необхідності для населення. Саме вони мають право першості на отримання замовлення від держави) [2].

Усі державні органи України наразі продовжують власну діяльність злагоджено. Це стосується і ВРУ, і уряду, і Державної податкової служби, котрі створюють всі умови в країні для суттєвого зменшення податкового навантаження на бізнес і населення та спрощення ведення підприємницької діяльності в Україні в умовах війни.

Наприклад, для представників великого та малого бізнесу встановлено податок на рівні 2%, підвищено ліміт річного доходу з 7,5 млн. до 10 млрд грн., знято обмеження щодо видів діяльності (окрім видобутку корисних копалин, виробництва підакцизних товарів і грального бізнесу), надається опція єдиного податку. Саме такі зміни забезпечують більш ефективне функціонування економіки, коректну діяльність бізнесу, позитивно впливають на виконання соціальних програм.

Девід Мелпасс, керівник Світового банку, вважає, що війна матиме довготермінові негативні наслідки для тих реформ України, ефект від яких вже почали відчувати громадяни країни. Щоб цьому запобігти, Світовий банк, ЄБРР та МВФ вже сформували та надали відповідні пакети негайної допомоги для фінансування майбутніх економічних перетворень в Україні (зокрема, ЄБРР планує виділити нашій державі 2 млрд. євро допомоги, а МВФ - 1,4 млрд. дол.) Це дозволить краще профінансувати першочергові потреби – армію, уряд, соціальні виплати, постачання найнеобхідніших товарів [1].

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1.Боярчук Д. В. Економіка війни / Д. В. Боярчук URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2022/03/4/683280/> (дата звернення: 13.04.2022).

2.Василик О.Д., Павлюк К.В. Державні фінанси України: підручник. - К: Центр навчальної літератури, 2004. - 456 с.

3.Власюк В. В. Экономика войны: щит для промышленности / В. В. Власюк URL: <https://www.epravda.com.ua/rus/columns/2022/03/30/684911/> (дата звернення: 13.04.2022).

4.Гетьманцев Д. В. Економіка України в умовах війни / Д. В. Гетьманцев URL: <https://www.unian.ua/economics/finance/ekonomika-ukrajini-v-umovah-viyni-golova-komitetu-vr-z-pitan-finansiv-danilo-getmancev-pro-ekonomiku-novini-ukrajina-11749057.html> (дата звернення: 13.04.2022).